

PROGRAMA D'ESTRUCTURA PRODUCTIVA DE L'ECONOMIA ESPANYOLA

Curs 2006 / 07

Professor: Dr. Josep Oliver i Alonso

Primera part: relacions amb l'exterior

Lliçó 1^a. Relacions exteriors: les bretxes de divises i d'absorció a l'economia espanyola

1.1. Balança de pagaments i magnituds agregades bàsiques. 1.2. Visió de conjunt: el saldo per compte corrent 1961-2002. 1.3. Visió general de la bretxa de divises. 1.3. La balança de mercaderies 1990-2004: guany sobre el PIB, taxa de cobertura i principals socis comercials. 1.4. Balança de serveis, de rendes i de transferències. 1.5. La bretxa d'absorció i el saldo per compte corrent.

Lliçó 2^a. La bretxa estalvi-inversió i els nous mecanismes d'ajust del saldo exterior

2.1. La bretxa estalvi-inversió i el paper del dèficit públic en la generació de desequilibris externs a Espanya. 2.2. Les modificacions en el compte financer de l'economia espanyola. 2.3. Conclusions finals: els nous mecanismes d'ajust de la balança per compte corrent i les noves tendències del compte financer

Lliçó 3^a. Moviments de capital i presència del capital estranger

3.1. Les entrades de capital a llarg termini i la nova presència del capital espanyol a l'exterior. 3.2. Evolució del saldo de la balança de capital. 3.3. La posició de divises internacional. 3.4. L'acumulació d'actius i passius exteriors.

Segona part: factors de competitivitat

Lliçó 4^a. La dotació de capital físic i el finançament de la inversió a Espanya

4.1. Funció de producció i dotació de factors. 4.2. La capitalització de l'economia espanyola. 4.3. La inversió empresarial i la inversió en infraestructures. 4.4. La funció d'estalvi a Espanya: el comportament de les llars, el sector públic i les empreses.

Lliçó 5^a. La dotació de capital humà

5.1. Capital humà i productivitat del treball: el comportament d'Espanya. 5.2. Característiques bàsiques de l'stock de capital humà a l'economia espanyola i la paradoxa espanyola

Lliçó 6^a. La tecnologia, el canvi tècnic i la despesa en R+D

6.1. El factor tècnic i el paper de la tecnologia en el creixement. 6.2. Despesa en R+D i els agents impulsors. 6.3. La despesa en R+D i els agents impulsors a Espanya. 6.4. La importació de tecnologia

Lliçó 7ª. Dimensió i finançament empresarial

7.1. El factor empresarial i la competitivitat. 7.2. Dimensió de l'empresa a Espanya. 7.3. Estructura de la propietat i control. 7.4. Organització i integració productiva. 7. 5. Finançament i estructura financera de l'empresa espanyola: el paper del sistema financer

Lliçó 8ª. La productivitat aparent del treball i la seva evolució a l'economia espanyola

8.1. El creixement de la productivitat aparent del treball i els factors determinants, 8.2. Productivitat del treball a l'economia espanyola i en els seus sectors 1980-2005: una visió dinàmica. 8.3. Productivitat i costos laborals unitaris.

Tercera part: el sector industrial i energètic

Lliçó 9ª. Dinàmica de la indústria espanyola: de la crisi dels setanta a la recessió dels noranta

9.1. Activitats industrials i creixement econòmic: les principals etapes del desenvolupament industrial a Espanya. 9.2. Crisis energètiques i crisi industrial: factors determinants, canvis en l'estructura sectorial i la política de reconversió. 9.3. El nou marc de la indústria a la Unió Europea 1986-1995. 9.4. La forta expansió industrial de la segona meitat dels noranta i la situació a principis del segle XXI: estructura productiva industrial, VAB i ocupació en el context de la deslocalització.

Lliçó 10ª. Intercanvis exteriors i internacionalització del capital a la indústria

10.1. La balança comercial industrial i la seva evolució. 10.2. La indústria espanyola a la UE: capacitat competitiva. 10.3. La política industrial i l'empresa pública en el marc de la Unió Europea. 10.4. La presència del capital estranger a la indústria espanyola.

Lliçó 11ª. Balanç final de la indústria a Espanya: obertura exterior, competitivitat i contingut tecnològic

11.1. La indústria espanyola per contingut tecnològic: situació actual. 11.2. Capacitat competitiva i preus unitaris en el sector exterior espanyol. 11.3. La indústria espanyola 1975-2005: una visió panoràmica en VAB, ocupació i obertura exterior: fortaleces i debilitats

Lliçó 12ª. L'empresa pública i la problemàtica energètica

12.1. L'empresa pública PENDENT 9.1. Model energètic i creixement fins les crisis energètiques. 9.2. La crisi del petroli i la modificació del balanç energètic. 9.3. La política de reforma del sector energètic des del 1883. 9.4. Trets bàsics del sector energètic a principi de l'actual dècada.

Quarta part: els serveis i el sector primari

Lliçó 13^a. Els serveis a Espanya: una visió de conjunt

13.1. L'expansió de les activitats terciàries. 13.2. El creixement dels serveis a Espanya. 13.3. La productivitat dels serveis a Espanya. 13.4. L'estructura subsectorial del sector. 13.5. Expansió dels serveis i canvi estructural.

Lliçó 14^a. El sistema financer a Espanya: perspectiva històrica, funcions i situació actual

14.1. Visió panoràmica del sistema financer a Espanya. 14.2. Les grans magnituds financeres de l'economia espanyola. 14.3. Les reformes institucionals dels anys setanta i la crisi bancària. 14.4. La modernització del sistema, innovació financera i rendibilitat de les institucions financeres.

Lliçó 15^a. Intermediaris i mercats financers

15.1. La banca privada. 15.2. Les caixes d'estalvi. 15.3. El procés de concentració financera dels anys noranta i el creixent protagonisme de les caixes d'estalvi. 15.4. El Banc Central Europeu i el nou paper del Banc d'Espanya. 15.5. Els mercats monetaris i de capitals.

Lliçó 16^a. Alguns subsectors del terciari rellevants: comerç, hotelaria i transports

16.1. Aproximació al pes dels sectors en el total de l'economia. 16.2. L'oferta d'allotjament turístic i els símptomes d'esgotament actual. 16.3. L'activitat turística en el sistema econòmic espanyol. 16.4. La importància del transport en l'activitat econòmica, la regulació del sector i els nous criteris liberalitzadors.

Lliçó 17^a. La modernització del sector agrari, la PAC i les conseqüències de l'adhesió a la UE

17.1. La producció final agrària i la seva composició. 17.2. La dotació de factors: reducció i encariment del factor treball. 17.3. L'augment de la productivitat agrària i la capitalització del sector. 17.4. la dotació del factor terra: la dimensió de les explotacions a partir dels censos agraris. 17.5. Productivitat, preus i transferències de renda. 17.6. La política agrària fins l'entrada a la CE: trets principals. 17.7. L'impacte de l'adhesió a la CE. 17.8. La PAC i la reforma en curs: implicacions per Espanya.

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es farà mitjançant un examen final per escrit en la data que assigni la Facultat.

Bibliografia

J.L. García Delgado (dir), *Lecciones de Economía Española*, ed. Civitas, 2003, 6ª edició
J.L. García Delgado (dir), *España, Economía: Ante el siglo XXI*, Espasa Fórum, 1999
Per a cada lliçó es facilitarà bibliografia especialitzada.